

Tieto- ja teknologiapolitiikalla digitalisaation hyödyt Suomelle

Digitalisaatio muokkaa yhteiskuntaa laajasti ja on ratkaiseva tekijä mm. paremmissa julkisissa palveluissa, kestävyysvajeen umpeen kuomisessa, yritysten jalostusarvon ja tuottavuuden parantamisessa sekä digivihreässä kaksoisiirtymässä. Tuleva hallitus voi luoda digitalisaation täysimittaiselle hyödyntämiselle parhaat puitteet seuraavilla toimenpiteillä.

Hallitus vauhdittaa digitalisaatiota avainministeriöiden yhteiskehitysbudjetilla

- Siirretään jokaisen avainministeriön digihankebudjetista osa yhteiskehitysbudjettiin (kokoluokka n. 100miljoonaa euroa), jonka käytöstä vastaa digiministeriryhmä ja koordinaatiosta digitoimisto. Yhteiskehitysbudjetilla puretaan hallinnon siloja, uudistetaan toimintakulttuuria ilmiöpohjaisen hallinnon suuntaan ja mahdollistetaan digiministeriryhmän ja -toimiston toiminnan vaikuttavuus.
- Yhteiskehitysbudjetin hankkeet priorisoidaan Suomen digikompassin ja teknologianeuvottelukunnan ehdotusten pohjalta. Priorisoitavia hankkeita ovat esimerkiksi työhön johtavan maahanmuuton sujuvoittaminen sähköisellä tunnistautumisella, digitaalisen pehmeän infrastruktuurin kehittäminen ja kybervarautuminen kaikilla yhteiskunnan sektoreilla.

Julkinen sektori nostaa palvelutason ja kustannustehokkuuden maailman kärkitasolle

- Vaaditaan 'API-first' rajapintalähtöisyyttä kaikkiin julkisen sektorin ohjelmistohankkeisiin ja resursoidaan Digi- ja väestötietovirasto tarjoamaan rajapintatukea julkisille toimijoille.
- Säädetään julkisten palveluiden digitaalisen asiointin ensisijaisuus kansalaisille ja yrityksille.
- Nykyisten ja tulevien automatisoitujen järjestelmien (mm. Vero, Kela, Migri) lainsäädännöllinen asema tulee selkeyttää kiirehtimällä meneillään olevaa automaattisen päätöksenteon sääntelyhanketta ja laajentamalla sitä myös tekoälypohjaiseen päätöksentekoon.
- Arvioidaan uusia lainsäädäntöhankkeita siitä näkökulmasta, edistävätkö ne vai hidastavatko ne digitalisaation ja teknologian soveltamismahdollisuuksia julkisissa palveluissa.
- Myönnetään Digi- ja väestötietovirastolle sanktiointimahdollisuus niitä julkisia toimijoita kohtaan, jotka eivät ota käyttöön lain määräämää yhteistä digitaalista infrastruktuuria.

Yksityinen ja julkinen sektori tiivistävät yhteistyötä digitalisaation edistämisessä

- Tuetaan pk-yritysten digitalisaatiota datakiihdyttämö toiminnan kautta (TEM / Tekoäly 4.0).
- Kehitetään julkisen sektorin it-hankintoja: luovutaan rajoittavista ohjelmistokehittäjien senioriteettivaatimuksista, lisätään jatkuvan kehittämisen kumppanuusmalleja, otetaan käyttöön tietoturvaratkaisujen yhteinen vaatimuskriteeristö, luovutaan epärealistisista vastuulausekkeista ja tunnustetaan kotimaisten referenssihankintojen tärkeys.
- Sallitaan aina julkisissa ohjelmistohankinnoissa toimittajan jatkokehittää ratkaisua kaupalliseksi tuotteeksi esimerkiksi kansainväliseen vientiin ilman rajoittavia tekijänoikeusehtoja.
- Säädetään julkiset it-alan inhouse-yhtiöt julkisuuslain piiriin.

Suomi tekee tasonnoston tieto- ja teknologiapolitiikassa ja toimii suunnannäyttäjänä EU:lle

- Digitoimiston, teknologianeuvottelukunnan sekä digiministeriryhmän työtä jatketaan ja tuodaan yhteen kaikkia hallinnonaloja yhdistäväksi tieto- ja teknologiapolitiikan johtamisen rakenteeksi.
- Varmistetaan parlamentaarinen yhteistyö luomalla eduskuntaan uusi mietintövaliokunta tieto- ja teknologiapolitiikalle tai muodostamalla ryhmä tulevaisuusvaliokunnan yhteyteen.
- Osoitetaan digitoimistolle vastuu ja resurssit digitalisaatiota koskevien EU-asioiden ennakkovaikuttamisen koordinoinnista.